

Dziesmas mūs vieno un iedvesmo jau 45 gadus!

“Dziesma spāros ceļ...” – tie ir vārdi no dziesmas, ar kuru beidzās lieliskais svētku koncerts 14. aprīlī Rītausmā. Tas notika par godu Dziesmai zīmju valodā, atzīmējot tās 45. gadskārtu. Šie vārdi izteica visu koncerta būtību.

Programmā bija 24 uzstāšanās un kopkora savīļojošais iznāciens ar dziesmu “Krāsaini sapņi”.

Dziesmu uzvedumi zīmju valodā bija veidoti kā mākslas darbi, kuros radoši apvienojās viss: pasākuma vadītāju dialogi, dejas, aktierspēle, statistu darbošanās

fonā, atbilstošu attēlu prezentācijas, videoainas ekrānā, dekorācijas, tērpi un rekvizīti! Apbrīnojama bija režisoru izdoma, 190 skatītāju atsaucība – līdz pat ovācijām un tas, ka svētkos aktīvi piedalījās visa LNS vadība: prezidente Sandra Gerenovska vadīja pasākumu, bet abas vicepreziden-

tes Inese Immure un Brigita Lazda uzstājās priekšnesumos. Tas bija apbrīnojams pasākums, kas cēla spāros gan pašus izpildītājus, gan skatītājus! ▲

Plašāk par visiem šī Dziesmas ceļa gājējiem varēsiet izlasīt nākamajā “KS” numurā!

Cik un kādi mēs esam?

Ko esam paveikuši 2017. gadā? Tas jāzina, jo esam attīstībā – ar jaunām iecerēm un plāniem, bet pamatā visam ir jau veiktais darbs ikdienā un, kad vajag, svētkos.

Ar to varat iepazīties rakstos saistībā ar LNS statistisko atskaiti. Skaitļi runā paši par sevi, bez komentāriem. Ieskatieties – **3.lpp.!**

ANO Konvencijai – 10 gadi

Tas ir starptautisks cilvēktiesību akts par personu ar invaliditāti tiesībām, kas stājas spēkā 2008. gada 3. maijā. Nedzirdīgo zīmju valoda un kultūra tajā pieminēta 8 reizes. Konvencija ir pamatdokuments, uz kuru balstīts LNS darbs.

Pārdomās par to daļas LNS viceprezidente INESE IMMURE – **4.lpp.**

Priecīgi jaunumi!

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

Līdzfinansē Eiropas Savienības programma "Erasmus+"

No Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras LNS Jauniešu centrs saņēmis finansiālu atbalstu Erasmus+ jauniešu apmaiņas projektam „Baltijas nedzirdīgo jauniešu ceļš”. Galvenās aktivitātes no 30. jūlija līdz 5. augustam Latvijā īstenos 33 jaunieši no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas.

Liepājas Pilsētas Dome

Liepājas biedrība saņēmusi pilsētas pašvaldības atbalstu projekta „Lai staro dzīvesprieks mūsu Liepājā!” no 2018. gada 1. maija līdz gada beigām.. Mērķis – ar dažādām aktivitātēm sekmēt 45 Liepājas pilsētā dzīvojošo nedzirdīgo dzīves kvalitāti. Par to – **5.lpp.!**

LNS vadības kalendārs

LNS PREZIDENTE SANDRA GERENOVSKA, VICEPREZIDENTES BRIGITA LAZDA, INESE IMMURE:

7. MARTĀ kopā ar Inesi Immuri dalība Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā, lai aizstāvētu LNS iesniegtos priekšlikumus likumprojektam „**Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likums**”.

Galvenais, ko vēlas LNS, lai topošā likuma jau pirmajā pantā, kur runa par valodu, būtu minēta arī latviešu zīmju valoda. Komisija šo ierosinājumu neatbalstīja (tāpat kā latgalešu valodu), bet arī zīmju valodu minēt pirmajā pantā, bet solīja iekļaut citos pantos.

Komisija nepaspēja visu izvērtēt, tāpēc LNS gaida uzaicinājumu uz nākamo komisijas sēdi, lai aizstāvētu pārējos priekšlikumus.

12. MARTĀ Brigita Lazda tikās ar LNS biedriem Kuldīgas RB. Notika pārrunas par LNS darbu un gaidāmiem pasākumiem. Biedri saņēma atbildes un saviem jautājumiem.

14. MARTĀ kopā ar abām viceprezidentēm dalība Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas sēdē, kur tiek gatavotas izmaiņas Izglītības likumā. Arī tam LNS iesniegusi priekšlikumus nedzirdīgo izglītības kvalitātes uzlabošanai. Lūk, tie:

Papildināt 9. pantu ar 3. daļu

Nedzirdīgie izglītojamie izglītību iegūst latviešu zīmju valodā:

1) valsts un pašvaldību izglītības iestādēs, kurās tiek īstenotas speciālās pirmsskolas izglītības un pamatzglītības programmas izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem;

2) latviešu zīmju valoda var tikt izvēlēta kā līdzeklis vidējās izglītības programmas apguvei;

3) apgūstot izglītības programmu vispārīglītojošajā pirmsskolas izglītības, pamatzglītības un vidējās izglītības iestādē, jānodrošina iespēja izmantot zīmju valodas tulku un jānodrošina zīmju valodas vide.

Papildināt 42. pantu ar 4. daļu

1) Izglītojamo ar dzirdes traucējumiem izglītības programmās papildus iekļauj nedzirdīgo kultūras apguvei un nedzirdīgo personu iekļaušanai Latvijā nepieciešamo saturu.

16. MARTĀ LNS valdes sēde par jautājumiem, kas jāvirza izskatīšanai Domes sēdē.

20. MARTĀ kopā ar Brigitu Lazdu dalība seminārā “Vispārīgā datu aizsardzības regula – datu aizsardzības evolūcija”.

21. MARTĀ kopā ar I. Immuri dalība Sustento un LM organizētajā pasākumā par vides pieejamību. Turpinās darbs projektā pie Vides pieejamības standarta izstrādes publiskām būvēm, telpām un publiskajai ārtelpai.

LNS iesniedza papildu priekšlikumus par nedzirdīgiem pacientiem draudzīgas un atbalstošas vides veidošanu medicīnas iestādēs.

22. MARTĀ Tikšanās ar Lattelecom pārstāvjiem – par interneta pieslēguma uzlabošanu un interneta vides sakārtošanu LNS mītnēs un biedrībās.

Apspriede LNS iepirkumu jautājumos.

B. Lazda piedalījās Sustento pasākumā “Vai cilvēki ar invaliditāti ir vajadzīgi Latvijas darba tirgum?” Kaut arī veikti atsevišķi pasākumi cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības veicināšanai (piemēram, subsidētās darbvietas), tikai 5% no visiem strādājošiem ir ar invaliditāti. Eiropas valstīs ir pozitīvi piemēri, kurus būtu jāņem vērā. Sustento rosinās LM un NVA izstrādāt Nodarbinātības stratēģiju.

24. MARTĀ kopā ar Inesi Immuri dalība Lietuvas Nedzirdīgo biedrības 80 gadu jubilejas pasākumā (skat. rakstu 5. lpp.).

27. MARTĀ B. Lazda Valmierā tikās ar sadarbības organizācijām par LNS amatiermākslas festivāla vietu un citiem organizatoriskiem jautājumiem.

28. MARTĀ LNS Domes sēde (skat. rakstu lejā).

4. APRĪLĪ kopā ar B. Lazdu dalība Invalīdu lietu nacionālās padomes sēdē. Apspriedi šādi jautājumi: izmaiņas asistenta pakalpojuma saņemšanā; SIF finansētais pētījums projekta “Dažādības veicināšana” ietvaros, paveiktais darbs ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanā Latvijā u. c. ▲

Atskats un jauni uzdevumi

Šī gada otrā domes sēde notika 28. martā. Tika pieņemti svarīgi lēmumi par 2017. gada pārskatiem/statistiku, 2018. gada budžeta grozījumiem, kā arī par LNS piederšo zemes gabalu Valmierā.

Dome izskatīja no Valmieras biedrības saņemto valdes lēmumu ar atkārtotu lūgumu veikt remontdarbus LNS nekustamajā īpašumā Valmierā Brīvības ielā 44. Jau pirms dažiem gadiem valmierieši biedrības konferencē bija lēmuši par zemes gabala, uz kura atrodas biedrības ēka, sadalīšanu divās daļās un nevajadzīgās daļas pārdošanu.

Pamatojums tam: zemes gabals priekš biedrības tagad ir par lielu – zemes daļu, kas paredzēta dārzkopībai, biedri vairs neizmanto un uzturēt negrib, jo tas prasa laiku un darbu.

Domnieki diskutēja par 2 variantiem, kā sadalīt zemes gabalu, un izlēma: sadalīts tā, lai LNS īpašumā paliek zemes gabals ar lapeni un Valmieras biedrības mītni, bet pārējo zemi ar biedrībai nevajadzīgajām ēkām pārdos.

Par iegūtajiem līdzekļiem veiks remontdarbus Valmierā Brīvības ielā 44, un atlikušos līdzekļus ieguldīs citu LNS nekustamo

īpašumu remontdarbos.

Par LNS 2018. gada budžeta grozījumiem dome sprieda 2 stundas, bet būtiskas izmaiņas neveica un apstiprināja šādu budžetu ar grozījumiem: ieņēmumi 2 487 276 eiro; izdevumi 2 560 949 eiro. Plānotais atlikums uz nākamo gadu paredzēts 138 529 eiro.

Ātri veicās ar 2017. gada pārskata izskatīšanu – par to jau revidents bija devis savu atzinumu. Dome apstiprināja ieņēmumus 2 622 965 eiro un izdevumus 3 028 058 eiro, tātad izdevumi bija par 405 093 eiro vairāk.

Tālākajā sēdes gaitā LNS viceprezidente Inese Immure informēja par LNS 2017. gada

statistiku (skat. rakstu atsevišķi).

Visām reģionālo biedrību valdēm uzdots

turpināt personu ar dzirdes zudumu, kuri nav LNS biedri, apzināšanu un iekļaušanu LNS. Nolemts arī papildināt LNS biedru uzskaites datubāzes sadaļu “LNS biedru dzīvesvietas veidu saraksts” ar jaunu pozīciju – “vieta ārpus Latvijas Republikas (LV)”.

LNS viceprezidente Brigita Lazda informēja domi par LNS reģionālo biedrību valžu organizētajiem pasākumiem 2017. gadā (skat. rakstu atsevišķi).

Dome izteica pateicību reģionālo biedrību valdēm par veikto darbu, īpaši Valmieras biedrībai. Turpmāk biedrībām vairāk jāpiesaistīta lektori no valsts, pašvaldību un citām institūcijām, kā arī vairāk jāsadarbības ar citām NVO. ▲

Zigmārs Ungurs

ISSN 1407 - 0170

KOPSOLĪ

Redaktore: ILZE KOPMANE
Korespondents: ZIGMĀRS UNGURS
Datormakets: JURIS GRUNDULIS

Izdots ar Latvijas valsts līdzfinansējumu (līguma Nr. LM2017/24-1-04/03)

Adrese: Elviras iela 19, Rīga, LV 1083

E-pasts: kopsoli@ins.lv

Tel: 29180534

Latvijas Pasta indekss: 1012

iespiests: SIA „GUTENBERGS DRUKA”

LNS biedri – cik un kādi esam?

LNS domes sēdē tika apstiprināts 2017. gada statistikas pārskats. Līdz ar to varam oficiāli paziņot šos skaitļus.

Diemžēl biedru skaits atkal nedaudz samazinājies. Pagājušā gada sākumā biedru skaits bija 1697, bet gada beigās 1678, par 19 biedriem mazāk. Bet, ja ņem vērā, ka jaunieši joprojām aizplūst uz ārzemēm vieglākas dzīves meklējumos, tad biedru skaita samazinājums nav nemaz tik liels.

Pagājušā gada laikā LNS iestāties 31 biedrs, izslēgti 22, miruši 28. Jā, mūsu biedrība noveco, nedzirdīgo biedru skaits sadalījumā pa vecuma grupām ir šāds. Visvairāk ir visvecākajā grupā:

62 gadi un vairāk – 493 biedri;
50 – 61 gads – 359;
40 – 49 gadi – 285;
30 – 39 gadi – 290;
25 – 29 gadi – 135;
18 – 24 gadi – 68.

Visjaunākajā grupā, kā redzams, ir vismazāk biedru (2016. gadā to bija 84). Tas ir likumsakarīgi, jo vienkārši samazinās nedzirdīgo bērnu skaits, arī nedzirdīgo skolās tas notiek.

Labā ziņa – palielinājies biedru apzinīgums: ja 2015. gadā biedru naudu nebija nomaksājis 91 biedrs, tad 2017. gadā

tikai 33.

Iepriecina arī tas, ka palielinājies ārpus LNS sistēmas strādājošo nedzirdīgo biedru skaits: 2015. gadā tādu bija 528; 2016. g. – 586, bet 2017. gadā jau 605.

LNS sistēmā strādājošo nedzirdīgo skaits mainījies tikai par dažiem cilvēkiem, un 2017. gadā tajā strādāja 64.

Augstākā izglītība ir 73 nedzirdīgajiem biedriem. Visvairāk joprojām ir ar pamata izglītību – 767 un ar vidējo – 364. Pagājušajā gadā augstskolās mācījās 12 nedzirdīgi studenti.

Interesanti salīdzināt, kā kurā biedrībā pagājušajā gadā palielinājies/samazinājies biedru skaits, salīdzinājumā ar 2016. gadu.

Vislielākais biedru pieaugums bija Rīgas RB (no 1079

biedriem 2016. gadā uz 1102 biedriem 2017. gadā) un **Daugavpils RB** (no 97 uz 109) biedrībās. Taču tam ir pamatots izskaidrojums: likvidējot Pļaviņu RB, daļa biedru pievienojās Rīgas, daļa – Daugavpils biedrībai.

Citās biedrībās izmaiņas ir šādas: Rēzeknes biedrībā 2017. gadā bija 102 (+2 pret 2016. gadu) biedri; Ventspils 34 (– 9); Kuldīgas 79 (+1); Valmieras 91 (–2); Smiltenes 65 (–5); Liepājas 96 (bez izmaiņām).

1470 nedzirdīgie biedri dzīvo un tikai 160 ciematā/pagastā.

Pēc invaliditātes pakāpes ir šāds sadalījums: 1. grupa ir 33 biedriem, 2. – 119, bet 3. – 1470 biedriem. ▲

Zigmārs Ungurs

Biedrību darbs 2017. gadā

Biedrībās rīkotos pasākumus, raugoties statistiskajā atskaitē, var iedalīt trīs lielākās grupās.

Informatīvi un izglītojoši pasākumi – lekcijas, iknedēļas jaunumu, laikrakstu un žurnālu apskats, izstāžu, muzeju un citu kultūras pasākumu apmeklējumi, ekskursijas.

Kultūras un izklaides pasākumi – tematiski, izklaides un atpūtas pasākumi (diskotēkas, balles, karnevāli u.c.), amatiermākslas aktivitātes, izstādes, filmu demonstrējumi).

Citi pasākumi – sporta un veselīga dzīvesveida veicināšana, talkas, pieredzes apmaiņas pasākumi, viktorīnas, sarunas par nedzirdīgo dzīvi.

Vislielāko **pašvaldības finansējumu** aktivitāšu norisei pagājušajā gadā ieguvusi **Liepāja** (4704 eiro) – bet tas sakarā ar festivālu. Otrs lielākais finansējums Rēzeknei (3250), trešais – Smiltenei (3020).

Rīgas biedrība piesaistījusi 2830 eiro finansējumu, bet, ja sadala finansējumu uz biedru skaitu, Rīgai tas sanāk vismazākais. Vislielāko finansējumu uz biedru skaitu aiz Liepājas ieguvušas Smiltene un Rēzeknes biedrības.

Pasākumu skaits biedrībās: Rīgā 357; Liepājā 175; Valmierā 154; Ventspilī 148; Rēzeknē 145; Kuldīgā 133; Daugavpilī 112; Smiltēnē 82; Pļaviņās 57.

Apmeklētāju skaitu pasākumos būtu nepareizi salīdzināt, jo katrā biedrībā ir atšķirīgs biedru skaits. Bet var salīdzināt apmek-

lētāju skaitu attiecībā pret biedru skaitu, sauksim to par apmeklētības procentu. Vislielākais tas ir Daugavpils biedrībā, seko Pļaviņas, Rīga, Rēzekne, Smiltene, Valmiera, Kuldīga, Liepāja, Ventspils.

Interesants ir jautājums par interešu klubiem (IK). Visvairāk to ir Rīgā (5) un Rēzeknē (5). Kuldīgā ir 3 IK, bet tur pārliecinoši lielākais apmeklētības procents. Vēl tas ir augsts Valmieras, Liepājas un Rīgas biedrībās.

Reti sastopami 2017. gadā bija šādi pasākumi: filmu demonstrējumi – tikai Daugavpilī, Pļaviņās, Rēzeknē un Valmierā; pieredzes apmaiņa – Rīgā, Valmierā, Rēzeknē un Ventspilī; viktorīnas – Kuldīgā, Rīgā, Smiltēnē, Rēzeknē; talkas – Liepājā, Rīgā, Smiltēnē, Kuldīgā, Valmierā; lekcijas ar pieaicinātiem lektoriem, piemēram, sociālos jautājumos Kuldīgā (4x), Rīgā (2x), Valmierā un Daugavpilī (1x); uzstāšanās savā biedrībā – Daugavpilī, Liepājā, Rēzeknē un Rīgā; uzstāšanās ārvalstīs – Smiltene un Daugavpils biedrības.

Šādu pārskatu par biedrību darbu LNS domes sēdē prezentēja LNS viceprezidente Brigita Lazda. Lūk, viņas secinājumi:

➤ Visas biedrības strādā savu iespēju robežās, un tomēr tām ir iespējas darīt vairāk

➤ Svarīgi uzrunāt ikvienu biedru, pie-

dāvājot interesantus, daudzveidīgus un arī jaunus pasākumus

➤ Ir pasākumi, kas neprasa lielas izmaksas un ir apmeklēti, piem., sarunas par dzīvi, iknedēļas jaunumu apskati, interešu klubi utt.

➤ Vajadzētu vairāk pieaicināt speciālistus un organizēt lekcijas, lai nedzirdīgie gūtu kvalitatīvu informāciju zīmju valodā un līdzdarbotos, kā, piemēram, uzdotot jautājumus un piedaloties diskusijās

➤ Vairāk pievērsties arī nedzirdīgo kultūras attīstībai biedrībās uz vietas (uzstāšanās savā biedrībā, radošās izstādes u.c.)

➤ Maz organizēti pieredzes apmaiņas braucieni uz biedrībām

➤ nav, vai minimāla sadarbība ar citām NVO

B. Lazda prezentēja arī pārskatu par LNS Jauniešu Centra darbu. JC biežāk rīkotās aktivitātes: dažādi pasākumi LNS jauniešiem; lekcijas ar pieaicinātiem lektoriem; dalība dažādos projektos; sadarbība ar LNS reģionālām biedrībām un citām organizācijām; jauniešu pieredzes apmaiņas braucieni; spēļu vakari; filmu demonstrācijas; apmācības gan Latvijā, gan ārpus Latvijas; zīmju valodas nodarbības dzirdīgajiem jauniešiem; sporta un citas aktivitātes; dalība dažādās nometnēs. ▲

Zigmārs Ungurs

Par zīmju valodu un nedzirdīgo kultūru ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām

Zīmju valoda ir pirmā un vispiemērotākā valoda nedzirdīgajiem cilvēkiem. Tāpēc zīmju valodas atzišana ir svarīga, lai nedzirdīgie varētu īstenot tiesības uz savu valodu – saglabāt un attīstīt to.

Nedzirdīgiem bērniem zināšanas un prasmes akadēmiskajos priekšmetos vislabāk iedot caur zīmju valodu, kas ļaus viņiem pēc tam sekmīgi apgūt savas valsts valodu rakstiskā formā.

Konvencijā zīmju valoda un nedzirdīgo kultūra pieminēta 8 reizes 5 dažādos pantos.

2. pantā "Definīcijas" atzīmēts, ka jēdziens „valoda” ietver runas valodas, **zīmju valodas** un citas ar runu nesaistītas valodas.

9. pants "Pieejamība" nosaka: lai personas ar invaliditāti varētu dzīvot neatkarīgi un pilnvērtīgi piedalīties visās dzīves jomās, dalībvalstis veic pasākumus, lai viņām vienlīdzīgi ar citiem nodrošinātu pieeju fiziskajai videi, transportam, informācijai un sakariem, informācijas un sakaru tehnoloģijām un sistēmām, un

citiem objektiem un pakalpojumiem, kas pieejami sabiedrībai gan pilsētās, gan lauku rajonos.

Viens no pasākumiem ir nodrošināt arī palīgus un starpniekus, tostarp **profesionālus zīmju valodas tulkus**, kuri, sniedzot zīmju valodas tulkošanas pakalpojumu, veicina dažāda veida pieejamību (izglītībai, kultūrai, informācijai utt.).

21.pantā "Vārda un uzskatu brīvība un pieeja informācijai" norādīts, ka dalībvalstīm jānodrošina arī iespēja personām ar invaliditāti oficiālos pasākumos pēc savas izvēles **izmantot zīmju valodu** un citus pieejamos komunikācijas līdzekļus, veidus un formātus. Dalībvalstīm **jāatzīst un jāveicina zīmju valodu izmantošana.**

24. pantā "Izglītība" minēts,

lai nedzirdīgie varētu bez diskriminācijas un ar vienlīdzīgām iespējām īstenot savas tiesības uz izglītības iegūšanu, dalībvalstis:

b) atvieglo **zīmju valodas apguvi** un veicina **nedzirdīgo kopienas lingvistisko identitāti**;

c) nodrošina to, ka neredzīgas, nedzirdīgas vai neredzīgi - **nedzirdīgas personas, it īpaši bērni, izglītību saņem tādās valodās un ar tādu komunikācijas veidu un līdzekļu palīdzību, kas konkrētajam individam ir vispiemērotākās**, un tādā vidē, kas maksimāli veicina zināšanu apguvi un sociālo attīstību.

Lai nodrošinātu šo tiesību īstenošanu, **darbā jāpieņem skolotāji, arī skolotāji ar invaliditāti, kuri ir kvalificēti zīmju valodas un/vai Braila raksta lietošanā**, un apmācītu profesionālos darbiniekus un personālu, kas strādā visos izglītības līmeņos.

Tiesības uz savas īpašās kultūras un valodas identitātes, tostarp zīmju valodas un nedzirdīgo kultūras, atzišanu un atbalstu minētas **30. pantā** "Līdzdalība kultūras dzīvē, atpūta, brīvā laika pavadīšana un sports".

Zīmju valoda ir tik plaši iekļauta Konvencijā, pateicoties Pasaules nedzirdīgo federācijas (WFD) daudzu gadu darbam.

Jaunākā WFD uzvara ir Vispārējais komentārs Nr. 6 par vienlīdzību un diskriminācijas aizliegumu (5. pants), ko ANO komiteja pieņēma nupat, šāgada martā. WFD priekšlikumi iekļauti Komentārū 65. paragrāfā:

"Lai nedzirdīgiem bērniem izglītības iestādēs nodrošinātu vienlīdzību un novērstu diskrimināciju, viņiem mācību vide jānodrošina zīmju valodā ar nedzirdīgiem skolābiedriem un nedzirdīgiem pieaugušajiem kā uzvedības modeļiem. Nedzirdīgo bērnu skolotāju zīmju valodas prasmju trūkums un nepieejama skolas vide izslēdz nedzirdīgos bērnus un tādējādi tiek uzskatīts par diskriminējošu apstākli."

Pēc ANO Komitejas uzskata ir ļoti svarīgi nedzirdīgiem bērniem nodrošināt piekļuvi zīmju valodai skolās, lai viņi varētu sazināties tieši, bez starpniekiem, ar skolotājiem un citiem skolēniem zīmju valodā. Tātad skolotāju zīmju valodas prasmēm jābūt ļoti augstām.

Tāpēc viens no galvenajiem Latvijas Nedzirdīgo savienības uzdevumiem šobrīd ir panākt, lai zīmju valodu iekļautu izglītības likumā, kā tas ir vairākās Eiropas valstīs, piemēram, Francijā, Īrijā u. c. ▲

Inese Immure

ANO Konvencijai – 10 gadi

ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām (tālāk tekstā – Konvencija) ir starptautisks cilvēktiesību līgums, kas stājās spēkā 2008. gada 3. maijā.

Šogad šim vēsturiskajam pamatdokumentam aprit 10 gadi. Tas ir pamatā visu jautājumu risināšanai, kas skar personu ar invaliditāti tiesības dažādās mūsdienu dzīves jomās un apstiprina, ka personām ar visu veidu invaliditāti jābūt vienlīdzīgi nodrošinātām ar visām cilvēktiesībām un pamatbrīvībām

Tas ir arī pirmās Cilvēktiesību līgums, kuram pievienojās arī Eiropas Savienība. Desmit laikā to parakstījušas un savā darbībā ievērot apņēmušas jau 177 pasaules

valstis. To skaitā arī Latvija (no 2010.1.03).

Konvencija precīzē katrā valstī noteiktas jomas, kuras personām ar invaliditāti vēl jāpielāgo, lai tās efektīvi varētu īstenot savas tiesības un būtu novērsti iespējamie tiesību pārkāpumi.

Personu ar invaliditāti tiesību ANO Komiteja (CRPD) ar 18 neatkarīgu ekspertu grupu pārrauga Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanu valstīs, kas to ratificējušas.

Komiteja parasti rīko Ženēvā divas sesijas gadā, kad izskata uzaicināto valstu pārskata ziņojumus un sniedz ieteikumus.

Komiteja izskata arī sūdzības un, ja ir ticami pierādījumi par nopietniem un sistemātiskiem pārkāpumiem, rosina izmeklēšanu.

Arī Latvija jau divreiz Komitejai sniegusi atskaites par paveikto darbu. Secinājums – darāmā vēl daudz, piemēram, nedzirdīgo cilvēku vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanā iegūt pilnvērtīgu izglītību viņu dzimtajā – zīmju valodā visos līmeņos; pieeja vispusīgai informācijai LTV un citās jomās. ▲

Ilze Kopmane

Lietuvas nedzirdīgie grandiozi nosvin 80 gadus

24. martā Kauņā Lietuvas Nedzirdīgo asociācija (LNA) atzīmēja savu 80 gadu jubileju. Apmēram tūkstoš cilvēku no visas Lietuvas ieradās Vītauta Dižā Universitātē, lai svinētu šos svētkus.

LNA sveikt ieradās arī Latvijas Nedzirdīgo savienības prezidente Sandra Gerenovska ar viceprezidenti Inesi Immuri un Igaunijas Nedzirdīgo asociācijas prezidents Tīts Paps.

Savukārt PNF prezidents Alens Kolins, EUD prezidents Marku Jokinens un Eiropas Parlamenta deputāts Adams Kosa atsūtīja videosveicienus. Klāt bija arī vairākas Lietuvas valsts amatpersonas, piemēram, Eiropas parlamenta deputāte Vilija Blinkevičiute.

Grandiozais pasākums gandrīz 4 stundas

LNA prezidents Vītauts Pivors pateicās 100 aktīvākajiem asociācijas brīvprātīgajiem, pasniedzot viņiem īpašu koka medaļu un goda rakstu.

Ceremonijas laikā tika piešķirti Goda tituli 8 nominācijās, izvērtējot aizvadīto darbības laiku. Piemēram, nominācijā "Labākās idejas" titulu saņēma ārkārtas palīdzības (112) izsaukšanas iespēja nedzirdīgajiem, bet nomināciju "Panākums" izpelnījās lietuviešu zīmju valodas atzišana valsts līmenī 1995. gadā.

Visiem nomināciju laureātiem un to sniedzējiem uz skatuves bija jāparakstās īpašā viesu grāmatā.

Apsveikumu virkni palaiķam

pārtrauca vairāki priekšnesumi – melodeklamācijas, pantomīma un dejas (dzirdīgo izpildījumā). Nedzirdīgie amatiermākslinieki šoreiz varēja atpūsties un vērot jubileju kā skatītāji.

Pārsteidzoši fakti

Pasākuma beigās prezidents pateicās jubilejas pasākuma organizētājiem. Četru cilvēku komanda viceprezidenta Kestuta Vaišnoras vadībā pie tā strādāja veselu gadu! Ļoti pārdomāta bija gan svētku programma, kurā bija iekļauti vairāki video sižeti, arī atskats uz vēsturi un tulku darba organizēšanas attīstība.

Par pārsteigumu Latvijas delegācijai – šim pasākumam bija

piesaistīti 26 tulki! Gandrīz visi sēdēja pirmajā rindā. Divi tulki strādāja aizskatuvē. Līdz pasākuma sākumam četri tulki darbojās pirmajā stāvā, sagaidot viesus un pavadot līdz zālei stāvu augstāk.

Trīs tulki tulkoja nedzirdīgajiem, kuri sniedza intervijas saņākušajiem preses pārstāvjiem.

Savukārt skatītāju zālē četri tulki uz maiņām tulkoja nedzirdīgo pasākuma vadītāju runu skaņu valodā. Divi tulki tulkoja video tekstu zīmju valodā uz skaņu valodu. Citi trīs tulki tul-

koja pasaules nedzirdīgo organizācijas vadītāju runu (no starptautiskajām zīmēm uz runu un uz lietuviešu zīmju valodu).

Četri tulki bija nedzirdīgi – viņi uz maiņām no skatuves tulkoja visu notiekošo starptautiskajās zīmēs. Kamēr konkrētais tulks tulkoja, blakus sēdošais tulks sekoja līdzi un vajadzības gadījumā papildināja tulkojumu.

Skatītāju zāle ar 700 vietām bija pārpildīta, ļoti daudzi apmeklētāji stāvēja kājās. Nevien nedzirdīgais biedrs netika manīts ārpus zāles plāpājam. Varēja redzēt, ka visiem, kas bija ieradusies uz jubileju, bija svarīgi būt kopā šajā nozīmīgajā dienā!

Pēc svinīgās ceremonijas visi

klātesošie turpat universitātes foajē mielojās ar jubilejas torti un šampanieti.

Īsumā par Lietuvas Nedzirdīgo asociāciju

Lietuvas Nedzirdīgo asociācija tātad dibināta 1938. gada 24. martā Kauņā ar mērķi veicināt nedzirdīgo bērnu izglītošanu. Pateicoties asociācijas aktīvai rīcībai, 1939. gadā Kauņā atvēra pirmo nedzirdīgo skolu.

Bet pati pirmā nedzirdīgo organizācija tika izveidota jau 1920. gadā Viļņā (līdzīgi kā Rīgas Nedzirdīgo biedrība). Tā toreiz bija Polijas pakļautībā. Interesanti, ka lietuviešu zīmju valodas alfabētā sākotnēji bija paredzēts, ka jāizmanto abas rokas, līdzīgi kā Čehijā un Horvātijā. Vēlāk lietuviešu zīmju valodas attīstību ietekmēja poļu zīmju valoda. Līdzību ar poļu zīmju valodu var atrast ne tikai zīmju valodas alfabētā, bet arī vairākās zīmēs, piemēram, nedēļas dienas.

Šobrīd Lietuvas Nedzirdīgo asociācija apvieno vairāk nekā 3 000 biedrus, un tai ir 13 reģionālās biedrības. Šobrīd valde gatavo darbības stratēģiju, kas būs jāapstiprina kongresā 2. jūnijā. Bet, kā atzīmēja viceprezidents Kestutis Vaišnoras, šobrīd galvenais uzdevums ir pilnveidot 112 izsaukšanas iespēju – lai nedzirdīgie cilvēki varētu to uzreiz izsaukt ar tulka starpniecību. ▲

Inese Immure

Liepāja realizēs jaunu projektu!

Liepājas Pilsētas Dome

Liepājas biedrība saņēmusi pilsētas pašvaldības atbalstu projekta „Lai staro dzīvesprieks mūsu Liepājā!” realizācijai 1400 EUR apmērā no 2018. gada 1. maija un līdz 2018. gada 30. decembrim. Mērķis ir sekmēt 45 Liepājas pilsētā dzīvojošo nedzirdīgo cilvēku dzīves kvalitāti.

Projekta ietvaros notiks viņu aktīva līdzdalība radošās nodarbībās, prasmju un zināšanu tālākā vairošana ar ciešāku iekļaušanos sabiedriskajos procesos, sekmējot nedzirdīgo kopienas aktivitātes savā pilsētā. To skaitā notiks: radošā studija "Latvju senču ēdieni", rokdarbu nodarbības "Liepājnieku čaklās rokas", tīklošanas pasākums ar labās prak-

ses un pieredzes apmaiņu Valmierā, dalība nedzirdīgo pašdarbības festivālā u.c.

Liepājas RB biedri laipni aicināti piedalīties. Sekojiet projekta jaunumiem LNS mājaslapā un LNS sociālajā profilā www.facebook.com. Lai veicas! ▲

Karīna Pavlova, LNS projektu koordinatore

Eiropas nedzirdīgie tulki kopā Milānā

Kopš 2015. gada Eiropas Zīmju valodas foruma nedzirdīgo tulku apmācības notiek divas reizes gadā (pavasārī un rudenī) dažādās Eiropas pilsētās. Šogad pavasara apmācības notika 2. – 4. martā Itālijā, Milānā par tēmu “Tulkošana un tās process”. Tajās no Latvijas piedalījās Ivars Kalniņš un Māra Lasmane.

Apmācības sastāv no teorijas un prakses ar dzirdīgo tulku un nedzirdīgo tulku videokļiem, bet īpaši tika aktualizēta tulkošana no rakstu valodas uz zīmju valodu otrādi. Tā ir samērā specifiska, sarežģīta un diskutējama māka, tādēļ dalībnieki bija sadalīti komandās, lai praktiski trenētos šāda veida tulkošanā.

Dalībnieku sastāvs! Apmācībās piedalījās apmēram 35 dalībnieki no 13 valstīm, tostarp no Amerikas, Japānas un Brazīlijas. Viņi pārsvarā strādā par nedzirdīgiem tulkiem, bija arī zīmju valodas pasniedzēji, nedzirdīgie-neredzīgie tulki, zīmju valodas koriģētāji, moderatori (videomodeļi) utml.

Trijās dienās nodarbību vadītājs – Volverhemptonas universitātes vecākais pasniedzējs asociētais profesors Kristofers Stouns no Londonas (Anglija) sniedza lekcijas par tulkošanu zīmju valodā un tās specifiku. Viņa lekcijas bija visai sarežģītas, vairāk balstītas uz teoriju un tulkošanu praksē neatspoguļoja, bet padziļināja izpratni par tulkošanas un interpretācijas atšķirībām attiecībā uz zīmju valodu.

Otrs nodarbību vadītājs bija sertificēts zīmju valodas tulks Benedikts J. Sekveira Gerardo no Berlīnes (Vācija), kurš vada savu tulkošanas pakalpojumu firmu “Yomma” 11 darbinieku sastāvā.

Viņš jau organizējis vairāku grupu praktiskās nodarbības tulkošanā, kā arī veic tulkošanas pasūtījumus dažādām institūcijām. Pārsvarā notiek skaņu – zīmju, rakstu – zīmju un otrādi tulkošana, kā arī tulko starptautiskās zīmēs.

Dažādus tulkojamus materiālus pasūta iestādes, piemēram, valsts iestādes, muzeji, parlaments un citi pasūta, un tad šis

uzņēmums veic šos darbus. Zīmju valoda netiek tulkota sinhroni (vārds vārdā), bet gan dabiskā zīmju valodā, jo šāda veida valoda nedzirdīgajiem vairāk pieņemama un saprotama. Visgrūtāk tulkot politiskas tēmas, jo tajās ir ļoti daudz sarežģītu, juridisku terminu.

Grupu nodarbībās bija jāveic dažādi uzdevumi, piemēram, mums iedeva 2 rakstus: Konvencijas par bērnu tiesībām preambulu un bībelisku versiju – Sešas dienas par pasaules radīšanu, un par to bija jāgatavo stāstījumi zīmju valodā kameras priekšā. Bija samērā grūti

šo uzdevumu veikt, lai veidotu stāstījumu dabiskā nedzirdīgo zīmju valodā.

Diskusijas raisījās par konkrētu zīmju rādīšanu tā, lai nerastos pārpratumi. Piemēram, vārds “ierocis” ir vispārīgs apzīmējums, tāpēc rodas jautājums, kādu zīmi rādīt – pistoli, nazi, šķēpu, bisi, munīcijas, zobenu, cirvi – ir taču vēl dažādi citi aizsardzības ieroči. Grūti to tulkot, iepriekš nezinot vispārējo tēmas iztīrājumu. Nedzirdīgajiem patīk konkrēti, lakoniski, tieši apzīmējumi, kas skaņu vai rakstu valodā nereti mēdz būt plašāki, liekvārdīgi stāstījumi..

Būtībā nedzirdīgiem tulkiem ir svarīgs pienākums ne tikai tulkot, bet arī sakārtot stāstījuma secību atbilstoši zīmju valodas gramatikai. Bieži tulkojumā no rakstu vai skaņu valodas uz zīmju valodu ir jāparāda apmēram 2 – 3 vārdi uz 1 zīmi. Par to raisījās padziļināta diskusija.

Tulkojuma stāstījums ir atkarīgs no mērķauditorijas, tāpēc tas jāveido atbilstoši dalībnieku intelektuālajam līmenim, profesijai, vecumam, interesēm u.c. Jā, tas ir sarežģīts tulkošanas process. Sejas izteiksme tulkošanas darbā arī ļoti būtiska, jo tā kaut ko pasaka.

Diskusijā apspriedām arī nedzirdīgo tulku profesijas standartu, precīzas tulkošanas procesu, video un filmu vizualizācijas aspektus kopā ar tulku, nedzirdīgo un dzirdīgo tulku atšķirības, tulku ētiku u.c.

Nākamās Eiropas Zīmju valodas foruma nedzirdīgo tulku apmācības notiks vēl šogad 14. – 16. septembrī Dubrovnikā, Horvātijā. Bet uz šīs apmācības norises vietu 2020. gadā pieteicās Latvija. Konkurentu nebija, tātad tās notiks mūsmājās. ▲

Ivars Kalniņš

VZ apskats

VZ Nr. 182 Kur meklēt aprūpes palīdzību

Ja cilvēks vai kāds viņa radnieks vecuma vai slimības dēļ vairs nevar pats sevi pilnvērtīgi aprūpēt, piemēram, aiziet uz veikalu pēc produktiem, tad pašvaldības Sociālajam dienestam ir pienākums nodrošināt sociālo pakalpojumu “Aprūpe mājās” tiem, kuriem tas nepieciešams.

VZ Nr. 189 Mēs gandrīz visi esam autovadītāji...

Ļoti daudzi no mums brauc ar auto katru dienu. Autovadītāji sēž savos auto un šķietami viens ar otru nesarunājas, bet patiesībā komunikācija uz ceļa notiek nepārtraukti un visapkārt.

VZ Nr. 193 Uz citu valsti kopā ar savu suni vai kaķi?

Ja gribam doties uz citu valsti ar savu mājdzīvnieku, tas ir iespējams. Bet likumu prasības jāievēro un atļaujas jānokārto! Jā, vēl atcerieties, ka likumos parādīties cits mājdzīvnieka apzīmējums – “lolojumdzīvnieks”.

VZ Nr. 195 Kā radās Brīvības piemineklis

Pieminekli būvēja četrus gadus – pamatakmeni lika 1931. gada 18. novembrī, bet atklāja 1935. gada 18. novembrī toreizējais Valsts prezidents Alberts Kviesis. Brīvības tēlu – 9 metrus augstu sievieti no vara izgatavoja zviedru varkalis Ragnārs Mirsmēdens, jo Latvijā tādu amata pratēju tolaik nebija.

VZ Nr. 198 Latvijā ievēd daudz viltotu preču

Piemēram, 2016. gadā Latvijas muiža atklāja 719 viltoto preču kravas. Viltotās preces bieži var būt nekvalitatīvas. Kā no tām izvairīties?

VZ Nr. 201 Latvijas valstij ir trīs simboli

Karogs, himna un ģerbonis – kā tos pareizi lietot? Piemēram, ja karogu tur rokās, tas jātur pie labās rokas. Bet dažādus citus rotājumus valsts karoga krāsās, piemēram, piespraudes, lentes sprauž pie apģērba sirds pusē. Arī lentes un piespraudes jānēsā ar cieņu.

VZ Nr. 203 Par veselības stāvokli stāsta mēle

Daudz varam uzzināt paši, neaizejot pie ārsta. Viens no veidiem apskatīt savu mēli. Noteiktās vietās uz mēles var redzēt, kā jūtas mūsu iekšējie orgāni – plaušas, sirds, gremošanas orgāni, liesa, nieres, arī mugurkauls.

VZ Nr. 204 Ja cilvēks dzīvo viens...

Piemēram, cilvēks vecuma nespēka dēļ vai pēc pārciesta infarkta, vai kaulu lūzuma rezultātā nokļūst bezpalīdzīgā situācijā – tad risinājums ir pakalpojums “Drošības poga”. Tā noder arī tad, ja, piemēram, radniekam, ar kuru seniors dzīvo kopā, jāizbrauc ilgākā komandējumā, tad seniors paliek viens un bezpalīdzīgs. ▲

Videoziņas var noskatīties
www.ins.lv un rc.ins.lv

“Tas ir dziesmas ceļš...”

Dziesma manā dzīvē ienāca jau skolas gados, mācoties vecākās klasēs.

Rīgas Nedzirdīgo skolā mācījās arī vājdzirdīgs puisis Daniels, kas bija liels mūzikas fans. Viņš aicināja mani klausīties mūziku, dziesmas pa radio. Tā iepazīnu un iemīlēju mūzikas pasauli, iemācījos vārdus tādām dziesmām kā “Silvas valsis”, “Trīs vītušas rozes” u.c. Centos dziedāt līdzī, un tas manī radīja lielu prieku un gandarījumu.

Kad strādāju Rīgas MRU par kopmītnes audzinātāju, organizēju dziesmu vakarus, kuros jaunie puisi Rimants un Genādijs spēlēja akordeonu un ģitāru, bet mēs, jaunieši, dziedājām līdzī.

Mums bija pat mikrofons, varējām dzirdēt, kaut arī dzirdes aparātu gan toreiz vēl nebija. Dziedājām, kā kurš varēja un mācēja, arī pašdarbnieku saietos un citās reizēs pie klātiem galdiem – visbiežāk “Silvas valsī”, “Tumša, tumša nakts” un citas populāras dziesmas.

Svētku atpūtas vakaros vislielākie galda

dziedātāji bija **Aleksandrs Celms** un **Eduards Štāls**, kuri mācēja citus aizraut līdzī dziedāšanā uz nebēdu. Aleksandrs dziedāja ar savu balsi un arī žestos “izrunāja” ļoti daudz dziesmu. Dziedot viņš reizē arī tulkoja dziesmas vārdus zīmēs. Mums, nedzirdīgajiem, tas likās ļoti interesanti. Dziedāja līdzī arī **J.Bariss**, **O.Grigoroviča (Jāņkalne)**, **J.Leimanis** no Smiltenes un citi.

Kad strādāju Rītausmā, organizējām atpūtas vakaru “Smaids”, kurā uzstājās nevis pašdarbnieki, bet kultūras namā strādājošie darbinieki. Iesaistījām dzirdīgos darbiniekus, kuri vāji runāja zīmju valodā.

Pasākums izraisīja lielu interesi un atsaucību. Tā pirms 45 gadiem ar pirmo dziesmu “Somu pirts”.sākās jauna ēra mūsu nedzirdīgo kultūrā.

Tajā vakarā “Smaids” ar šo dziesmu uzstājās pirmo reizi publikas priekšā – skaņu plates pavadījumā, izmantojot fonogrammu. Atsauksmes bija labas, pašai arī patika. Tā kā strādāju Rītausmā, meklēju jaunas dziesmas un dziedātājus. Kopā dziedāt uzaicināju Aleksandru Celmu, un viņš uzreiz bija ar mieru! Tā ar dziesmu “Vecmāmiņa un vectētiņš” radās mūsu neaizmirstamais duets.

Sekoja “Lauku gurķis Rīgas tirgū”, “Papu,

saki mammai pats” un citi iestudējumi.

Pieaicināju pārī sev arī kādreizējo kopmītnes dziesmu vakaru muzikantu Genādiju Čerņavski (Kirovānu), un mēs sagatavojām duetam tādas dziesmas kā “Vēju stundā”, “Rudenī vēlu, vēlu”, “Muļķe sirds” u.c. Viesizrādēs padomju laikā, uzstājoties pilsētās, kurās runā krieviski, izpildīju Allas Pugačovvas dziesmu “Visu var karaj”.

Lieli palīgi dziesmu tapšanā bija tulces Jaurīte Groma un Ērika Caune. Dziedāju regulāri līdz 1985. gadam, kad beidzu strādāt Rītausmā.

Aizgājuši daudzi gadi, tomēr ik palaikam iesaistos kādu dziesmu vakaru vai jubilejas pasākumu, šovu utt. organizēšanā.

Mīlestība uz dziesmu manī ir uz mūžu. Ar to sirdī melodijas svētki notika arī šogad. Ne tikai man, bet daudziem, kas 14. aprīlī atkal apliecināja savu nedziedošo uzticību šai skaistajai talantu izpaušmei mūsu sabiedrībā, kas patīk gan izpildītājiem, gan skatītājiem.

Novēlu tagadējai dziesmu mīļotāju paaudzei, lai dziesma dzīvo un attīstās tālāk, skaisti plaukst un noturas nedzirdīgo kultūrā! ▲

Regīna Rizika

Foto: Juris Grundulis

Lai dziesmas nekad nebeidzas!

Šis ir brīnišķīgs notikums LNS amatiermākslas kontā, kas atsauc atmiņā jo daudzas sen un nesen izdziedātas mīļas dziesmas.

laikam jau uzminējāt, ka mana pirmā skolotāja šajā skaistajā mākslas žanrā bija **Inese Immure**. Viņa ir iesaistījusi, iedvesmojusi ar personīgo paraugu un aizrautību daudzus spožus, talantīgus dziedātājus zīmju valodā.

Viņas izveidotā grupa “ALIAS” uzstājusies daudzviet, nonākot zvaigžņu zenītā. Tas bija spilgts un mīlestības pilns laiks. Daudzas dziesmas zīmju valodā apbūra ne tikai skatītājus, bet iedvesmoja arī mūsu pašu radošo izaugsmi.

Pozitīvām emocijām bagāts laiks bija šovs “Krāsaini sapņi”, par ko daudzi, daudzi atceras kā nedzirdīgo kultūras vulkānu. Man duetā ar Mariju Jegorovu vismīļākā dziesma bija “Pieklauvē”, un skatītāji ļoti labi novērtēja arī manu Verkas Serdjučkas numuru ar dziesmu “Ja popala na lubov”.

Šova dalībnieku vidū izveidojās draudzīgas, ģimeniskas un sirsnīgas attiecības. Tas bija unikāls notikums mūsu, nedzirdīgo, amatiermākslas vēsturē.

45. jubilejas pasākums aizritēja brīnišķīgi ar dažādu paaudžu dziesmu priekšnesumiem, zīmju valodā izpildot sen un arī jaunas, joprojām dziedātas dziesmas.

Izvēlēto dziesmu saturs ir bezgala da-

žāds, tomēr jūtamas nedaudz vairāk nopietnas un skumjas noskaņas. Ļoti iepriecina, ka šī nedzirdīgo mākslas žanra cienītāju skaits neiet mazumā, ko apliecināja noslēguma dziesma “Dziesmas ceļš”.

Interesants jaunums bija puisi koris ar dziesmu “Tikai tā” un Alda Ādamsona & Ilvas Cibulskas numurs ar “Mūsu mīlestība”. Par savu “Muļķa sirdi” neizteikšos – lai skatītāji paši vērtē!

Šī pasākuma dāvana mūsu dziedātājiem un skatītājiem bija **ukraiņu melodeklamētājs Jevgenijs Meļņikovs** ar krāšņiem priekšnesumiem. Apbrīnojami tas, cik ļoti viņš ar savu talantu prata aizraut skatītājus, viņus iesaistot lomu saspēlē – tā izpaudās aktiera un šovmeņa dotības. Mūsu māksliniekiem būtu gan, ko no viņa pamācīties!

Cepuri nost galvenās pasākuma organizatores Brigitas Lazdas priekšā par svētku sagatavošanu un teicamu norisi.

Paldies no sirds pelnījusi arī Regīna Rizika par aktīvu dalību šī skaistā notikuma tapšanā. Un, protams, visai radošajai un tehniskajai komandai, kas paveica lielo darbu. ▲

Ivars Kalniņš

Jā, mūsu dziesmai zīmju valodā jau 45 gadi. Nedaudz vairāk par cilvēka pusmūžu, un es ticu – dziesmas pagarina ne tikai mūsu – cilvēku, bet arī LNS skaisto mūžu.

Atceros, bērniībā vecāki dziedāja dažādos saviesīgajos pasākumos, mūzikai ģimenē bija īpaša vieta. Bet – dziedāšana zīmju valodā ir kaut kas neparasts, un tā manā dzīvē ieradās vēlāk.

...Reiz, gaidot vilcienu, Cēsu dzelzceļa stacijas uzgaidāmajā telpā pamanīju kādu man pazīstamu sievieti – atceros, viņa sēdēja un lasīja “Dienu”. Apsēdos tuvāk cerībā, ka viņa mani uzrunās. Nekā!

Pēc kāda laika Raiņa vakarskolā atkal ieraudzīju viņu – kā pulciņa vadītāju, kura mācīja “dziedāt zīmju valodā”. Tas fascinēja un bija kā magnēts, kas ievilkā mani dziesmu pasaulē.

Tā 2002. gadā sākās mana dalība Raiņa vakarskolas dziedātāju grupā “ALIAS”, un

Lieldienu zaķi Rītausmā

Rītausmā 28. martā omulīgi izdekorētās telpās svētku noskaņā pulcējās Rīgas biedrības Lieldienu svinēšanas entuziasti, lielākoties žiperīgie seniori ar skaistām, pašu krāsotām olām, lai kopīgi nosvinētu svētkus.

Klāt bija arī Santa – Lielākais zaķis; Līga – Smalkā zaķenīte, Karmena – Lieldienu gailītis, kuri aizrāva klātesošos jautrās Lieldienu izdarībās – olu ripināšanā, mīklu minēšanā par un ap Lieldienām, ticējumu lasīšanā u.c.

Notika arī olu konkurss. Skaistas un unikālas olas bija it visiem! Bet no tām košākā un stiprākā ola izrādījās Andrievam Maldonim. Vistālāk aizripoja Mārtiņš Miežītes ola.

Pasākumam beidzoties, visi biedri saņēma īstas olas no NIAF "Klusums". Paldies! ▲

Represēto atmiņas nezūd

21. martā Rītausmā notika Rīgas biedrības pasākums, veltīts Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienai. Līga Pauniņa uzstājās ar prezentāciju par to, kā Padomju Savienībā veica masveida deportācijas no Baltijas valstīm. Fotogrāfijās varēja vērot ainas no izsūtīto dzīves Sibīrijā.

Rīgas biedrība izdarījusi labu darbu – apzinājusi savus represētos biedrus, un pieci no tiem bija uzaicināti un ieradusies uz pasākumu: **Andrievs Maldonis, Rīta Zeļķe, Ērika Skaba, Velta Kleina un Rasma Šteinberga**

(1. attēlā no labās). Katrs no viņiem pastāstīja, ko pieredzējis Sibīrijā.

Visvairāk atcerējās Rasma Šteinberga, šķiet, viņa varētu stāstīt vēl un vēl... Viņas stāsts tiks publicēts "Kopsolī" jūnijā, kad ir Komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena. Represētie biedri saņēma ziedus un pārsteiguma paciņas. ▲

Jelgavā draudzības spēles boulingā

Pavasaris Rīgas RB Jelgavas grupā sākās ar sacensībām – draudzības spēlēm boulingā. Kopumā sacentās 12 dalībnieki (4. attēlā). Pirmajā vietā sievietēm **Valentīna Jermoloviča**, otrā bija Natālija Felkere, trešā – Ilona Pole. Vīriešiem savukārt labākā spēlētāja godu izcīnīja **Leonids Pāne**, aiz viņa sekoja **Alberts Juhna**, trešais – **Toms Lasmanis**. ▲

Melngalvju namā un Nacionālajā bibliotēkā

Rīgas RB Zemgales grupa 3. martā devās ekskursijā pa Melngalvju namu (2. attēlā). Grupas 24 dalībnieki sajūsmināti pārstāigāja vēsturiskās, krāšņās telpas – no pagraba sākot, līdz 3. stāvam. Gids pastāstīja daudz interesantu faktu par leģendārā nama vēsturi, ēkas celtniecību un restaurāciju, kā arī ciešo saistību ar Rīgas vēsturi.

Mūsdienās šis atjaunotais nams piedāvā greznas telpas svinīgu pasākumu rīkošanai.

24. martā Ziemeļu grupas 19 biedri gi-

des pavadībā iepazinās ar Latvijas Nacionālo bibliotēku jeb Gaismas pili. Viņi uzzināja, kā tapa Latvijas Nacionālā bibliotēka un kas tajā atrodams.

Grupa izstaigāja bibliotēku no pamatiem līdz pat 12. stāvam un redzēja ļoti lielus grāmatu krājumus no pavisam seniem izdevumiem līdz jaunām, vērtīgām grāmatām. ▲

Kuldīdnieki priecājas par pavasari

8. martā Kuldīgas RB stiprais dzimums sarīkoja pārsteigumu dāmām, sveicot katru ar pavasarīgiem ziediem – tulpēm, cienājot ar klijģeri, tēju un kafiju (3. attēlā).

17. martā kuldīdnieki devās uz **Tukuma pusi, kur apmeklēja Pūres šokolādes muzeju**. Viņi uzzināja par uzņēmuma vēsturi, apmeklēja trifeļu istabu, paši savām rokām gatavoja šokolādes konfektes un degustēja tās.

24. martā notika ikgadējais konkurss „Prāta spēles 2018”.

Kopumā dalībniekiem bija jāatbild uz 200 jautājumiem par dažādām tēmām. Piedalījās 8 komandas (komandā divi spēlētāji, kuri noteikti izlozes veidā).

Par uzvarētājiem kļuva **Līga Immure un Vilhelmīne Vicinska**, otrajā vietā – **Vita Alksne un Juris Ozoliņš**, trešajā vietā ierindojās **Gunta Jurševska un Viktors Pūce**.

7. aprīlī biedri nosvinēja **Lieldienas**. Uz pasākumu visi ieradās zaļas un dzeltenas krāsas apģērbā un ciemos sagaidīja jautro Lieldienu zaķi. ▲

Informēja: **Zigmārs Ungurs, Elfa Zariņa, Kristaps Legzdīņš, Juris Grundulis, Karmena Ikauniece, Žanete Škapare.**

Foto: **Līga Pauniņa, Juris Ozoliņš, Juris Grundulis, Kristaps Legzdīņš.**

Jaunieši Polijā sazinās iecietības valodā

No 24. februāra līdz 4. martam Polijā norisinājās Erasmus+ projekts “Language of tolerance” (no angļu valodas – “Iecietības valoda”), kurā piedalījās 12 jaunieši no Latvijas, 8 jaunieši no Itālijas un 22 jaunieši no Polijas.

Šī projekta galvenā tēma – valodu barjeras pārvarēšana, iecietības un draudzības stiprināšana, veicot sportiskās aktivitātes brīvā dabā un sporta zālē, diskutējot nodarbībās, piedaloties radošu uzdevumu risināšanā, izziņas gājienos utt.

Ar citu valstu jauniešiem komunikācija notika starptautiskajās zīmēs. Veidojot ciešāku saskarsmi un draudzību, mācījamies arī citu tautu zīmju valodu.

Ar surdotulka starpniecību veidojām saskarsmi un kontaktējāmies arī ar dzirdīgajiem jauniešiem. Ieva pati pašmācības ceļā apguva poļu sarunvalodas pamatus, lai mēs gūtu visu iespējamo pieredzi. Veidojās jauni kontakti un, protams, arī draudzība.

9 dienās mums izdevās pārvarēt valodu barjeru, komunicējot “Iecietības valodā”. Liels prieks par mūsu fantastisko un saliedēto komandu, kuras līderis bija Armands Hildebrants un jaunieši Ivonna Babiško, Huberts

Bērziņš, Jānis Brička, Ralfs Liepiņš, Arnis Stirāns un surdotulks Ieva Strode.

Mums bija liels prieks par Jūrmalas Jaunatnes iniciatīvu centra jauniešiem – tie bija Paula Terehova, Laura Šlosa, Rūta Aizupiete, Terēze Priedola, Jānis Norberts Krauja, kuri ļoti ātri apguva latviešu zīmju valodu.

Sākums vienmēr ir grūts, īpaši jauniešiem, kuriem nav pieredzes komunicēt zīmju valodā. Sākumā bija zināma nedrošība un bailes veidot saskarsmi, taču, piedaloties visās aktivitātēs, notika acīmredzamas izmaiņas.

Līdzīgi kā visās pasākās ar laimīgām beigām, arī mūsu “Polijas pasaka” beigusies ļoti laimīgi, un nu gaidīsim turpinājumu citā “pasākā”. Ļoti ceram satikties, ja ne ikdienā, tad vismaz kādā citā projektā. ▲

Ieva Strode, Armands Hildebrants
Foto: projekta dalībnieka foto arhīvs

Kā tas ir – stopot pa Eiropu?

Jauniešu centrs 16. martā LNS ēkas 2.stāvā organizēja pasākumu “Vasaras piedzīvojums ar stopiem pa Eiropu”. Pasākumā piedalījās vairāk nekā 35 jaunieši.

Savos vasaras piedzīvojumos ar stopiem pa Eiropu dalījās Paulis Kalniņš un Artis Ozols. Viņi pastāstīja par savu 3 nedēļu stopceļojumu, rādīja uzņemtas bildes un video. Jaunieši varēja uzdot jautājumus un uz-

zināt, kā atšķiras parastais ceļojums no stopošanas.

Pēc tam, kā ierasti, sekoja spēļu nakts, asinot prātu dažādās galda spēlēs. ▲

Krista Kristīne Magone

Godinām!

Latvijas Republikas Ordeņu kapituls 2018.gada 27.martā nolēma par sevišķiem nopelniem Latvijas valsts labā piešķirt Atzinības krusta V šķiru un iecelt par ordeņa kavalieri ilggadējo Rīgas internātvidusskolas bērniem ar dzirdes traucējumiem direktora vietnieci izglītības jomā, skolotāju Zigriđu Zagurilo.

No sirds apsveicam un priecājamies – gods mūžam, profesionalitātei un mīlestībai pret bērniem! ▲

Direktore Kristiāna Pauniņa

Līdz 3.vietai pietrūka mazliet

Divas Rīgas internātvidusskolas bērniem ar dzirdes traucējumiem skolnieces guvušas labus panākumus 14. atklātajā mājturības un tehnoloģiju olimpiādē “Mēs – Latvijas simtgadei” (tekstila tehnoloģijās) 3. posmā – 7. klases skolniece Adelīna Smirnova izpelnījās Atzinības rakstu, 7. klases skolniece Sāra Lubūze ieguva 18 punktus no 29 iespējamajiem.

Olimpiāde pulcina vispārīgā izglītībā skolu audzēknes no visas Latvijas, tādēļ jo vairāk priecājamies par meiteņu panākumiem un skolotājas Raitas Stepānes augsto profesionalitāti un darba kvalitāti, sagatavojot skolnieces startam valsts olimpiādes līmenī.

Pateicamies par godā turēto latvisko dzīvesziņu, praktisko rokdarbu tikumu un tekstilmākslas kultūru skolā! ▲

Kristiāna Pauniņa, direktore

Rīgas skolēniem spožu medaļu birums

1. – 2. martā Rīgas 95.vidusskolas peldbaseinā risinājās Rīgas internātvidusskolas bērniem ar dzirdes traucējumiem organizētās atklātās starptautiskās sacensības peldēšanā ar mērķi – sekmēt jaunās paaudzes veselīgu dzīvesveidu un patriotiskās jūtas, aizstāvēt savas skolas un valsts godu.

Šīs sacensības notiek kopš 1971. gada. Šogad tajās startēja vairāku Rīgas un tās tuvējās apkārtnes internātskolu audzēkņi, kā arī speciālo skolu komandas un pārstāvji no Polijas, Zviedrijas un Lietuvas – kopskaitā 113 dalībnieki (47 meitenes un 66 zēni).

Viņu vidū viens no Rīgas skolas absolventiem un labākajiem visu laiku peldētājiem Imants Šnepsts – Melburnas olimpiādē 10. vieta (2010. gadā). Viņš joprojām ir lieliskā formā un divās distancēs uzrādīja pasaules A standarta rezultātus, izcīnot 2 zelta un 1 sudraba medaļu. Jaunajiem peldētājiem ar viņu bija interesantas pārrunas.

Sacensības risinājās labā emocionālā gaisotnē ar teicamu tiesnešu darbību, labi iekārtotu sporta bāzi, kvalitatīvu izmitināšanu un ēdināšanu.

Sasniegtie rezultāti

Visvairāk medaļu izcīnīja Rīgas internātvidusskola – kopā 66 (30 Z, 24 S, 12 Br). Lietuvai arī veicās – 33 (13 10, 10); bet pārējiem – panākumi atsevišķās disciplīnās.

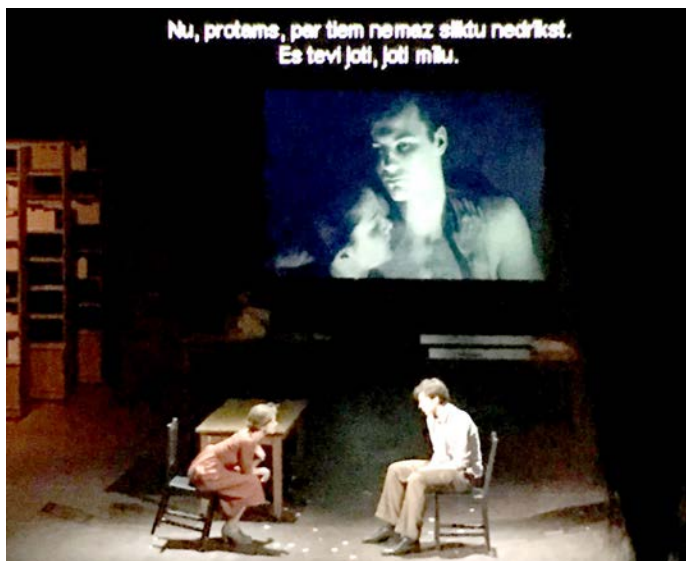
Sacensībās labus rezultātus uzrādīja Imants Šnepsts, Artis Vazdiķis un Maksims Bergmanis, no jaunajām peldētājām izcēlās Violeta Lesčinska, Amanda Intsone, Melisa Sprudzāne un Anna Korenika.

Labākie peldētāji aprīļa beigās startēs 48. Baltijas republiku nedzirdīgo skolēnu spartakiādē Tartu.

Lai veicas mācībās un treniņos! ▲

Sacensību galvenais tiesnesis: Jevgēnijs Puhovs

Latvijas Nacionālajā teātrī izrādes ar subtitriem

Latvijas Nacionālais teātris pirmo reizi izrādi ar subtitriem piedāvāja 2007. gadā, kad tam uzņēmums "Ge Money" uzdāvināja titrēšanas iekārtu. Tā bija "Pepija Garzeķe". Pēc dažu gadu pārtraukuma (2011) nedzirdīgo skatītāju vajadzībām tika radīti subtitri 4 izrādēm: "Anna Kariņa", "Ādama stāsts", "Karls, kas dzīvo uz jumta" un "Sudraba slidas".

Pēc tam septiņus gadus teātris ilgu laiku vairs nepiedāvāja nevienai izrādi ar subtitriem. Iespējams, bija mazinājusies vārdzirdīgo un nedzirdīgo interese par teātra pasauli. Bet tagad tā atkal atgriezies.

Martā un aprīlī Latvijas Nacionālais teātris atkal piedāvāja divas izrādes ar subtitriem latviešu valodā. Mūsu cilvēkiem bija iespēja noskatīties piedzīvotumu stāstu divās daļās "Svina garša" un komēdiju divās daļās "Divu kungu kalps. Anno 1963". Šajās izrādēs nedzirdīgie skatītāji ieņēma lielu daļu vietu pirmajā balkonā, kur varēja ērti sekot subtitriem, vienlaikus sekojot darbībai uz skatuves.

Lūk, dažas mūsu cilvēku pārdomas par redzētajām izrādēm!

Rūta Bernau: Man patika izrāde „Svina garša”. Ļoti laba, bet smaga. Pilnīgi reāls skatījums uz Latvijas sarežģītākajām vēstures lappusēm. Pārlicinošs aktieru tēlojums un trāpīgi teksti subtitros.

Bija nepierasti, bet pamazām iekļūstamies reizē lasīt un skatīt,

kas notiek uz skatuves. Protams, gadījās arī daži nesaprotami svešvārdi, bet kopumā radās skaidrs priekšstats par notiekošo visas lugas gaitā. Paldies teātrim par fantastisko izrādi un subtitriem!

Armands Hildebrants: Jā, protams, subtitri noteikti vajadzīgi, lai mēs spētu līdz galam saprast izrādes saturu. Nedzirdot aktieru dialogu, vērojot tikai aktieru tēlojumu, grūti sekot līdz darbības attīstībai uz skatuves.

Papildus lasot subtitrus, papildzinās emocionālais pārdzīvotums. Mani savīņoja izrāde „Svina garša”. Vēlētos vēl šādi skatīt izrādi „Šausmu autobuss”, mani interesē, kas tajā notiek.

Ir labi, ka teātra izrādi var apmeklēt nedzirdīgi cilvēki, baudīt kultūru un mākslu, kas bagātina pasaules skatījumu un emocionālo uztveri, veicina garīgo izaugsmi, kā arī dod iespēju savā starpā dalīties ar gūtajiem iespaidiem.

Sandra Gutāne: Mani izrādē ļoti apmierināja tas, ka paspēju izlasīt arī subtitrus. Nedaudz sadzirdēju arī aktieru teikto un lasīju līdzī.

„Svina garša” mani uzrunāja labāk nekā „Divu kungu kalps” ar saviem, nu kā lai saka, jēlajiem jociņiem. Nezinu. Bija arī brīži, kad drusku pasmejās.

Subtitru teksta burti varēja būt bez punktiņiem, brīžiem lasot tie saplūda, bet atradu izeju – ja uz skatuves runāja, tad jau kaut ko varēju izlasīt un tādā veidā atšifrēt vārdus. Varbūt subtitru rakstības stilu varētu pamainīt, padarīt vieglāk salasāmu.

Kopumā ļoti labas vietas ir balkona pirmajās trīs rindās – ideāla skatīšanās! Patiktu vēl kāda komēdija, muzikāls uzvedums, drāma, vārdus sakot, galvenais – lai ir laba izrāde. Ja mums, nedzirdīgajiem, ir izvēles iespēja, tad iesaku pirms tam internetā palasīt atsauksmes.

Kristīne Magone: Pirmo reizi apmeklēju teātri, kur tika piedāvāta izrāde ar subtitriem – tas man palīdzēja pat daudz vairāk nekā cerēju. Uzreiz gan jāsaka – nebija viegli skatīt darbošanos skatuvē un reizē lasīt subtitrus. Ceru, ka turpmāk vēl būs šāda iespēja vērot izrādes par vēstures notikumiem. Paldies teātrim par šo lielisko dāvanu!

Elfa Zariņa: Ļoti priecājos par subtitriem minētajās izrādēs. Tieši no balkona vidus, kur sēdēju, vislabāk bija salasāmi titri un skatāma izrāde. Citās būtu pamatīgi jāgroza kakls, izlaižot vai nu tekstu, vai notiekošo uz skatuves. Viens mīnuss ir – nav minēts, kurš lugas tēls attiecīgo tekstu runā. Lai uzzinātu dialogu saturu un jēgu, personvārdi būtu jāmin pirms teksta. Tomēr paldies teātrim par titriem, jutos piederīga

un līdzvērtīga apmeklētāja!

Bērniņa bieži apmeklēju izrādes, vienmēr sēdēju zāles 2. – 5. rindā vidū, lai varu nolasīt aktieru runu no lūpām. Aktieriem dikcija toreiz bija „wow!” – skaidri varēju visu nolasīt. Arī tagad vecajiem aktieriem ir skaidrāka dikcija nekā jaunajiem...

Bet kopumā tomēr bija super!

Madara Indriksone: Esmu apmeklējusi tikai izrādi „Svina garša”. Man prieks par subtitriem. Dažreiz bija grūti saprast rakstīto, jo daudz svešvārdu. Vēlētos, lai teātri arī turpmāk mums, cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, piedāvātu izrādes ar subtitriem.

Latvijas Nacionālā teātra administratīvā direktore Ilona Rubene informēja, ka izrāžu titrēšana ir darbietilpīgs un dārgs pasākums, tāpēc vēl kādas šīs sezonas izrādes ar subtitriem nebūs, lai kā gribētos. Bet par nākamajiem gadu pagaidām nevar neko pateikt.

Atliek cerēt uz turpmāko sadarbību, lai nākotnē tomēr būtu vēl kādas izrādes ar subtitriem.

Uzziņai

Nedzirdīgajiem skatītājiem ir iespēja apmeklēt izrādes arī Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātrī un Latvijas Nacionālajā operā un baletā, kur tām ir subtitri latviešu valodā. Krievu teātris jau gadiem piedāvā atsevišķas šādas izrādes (www.trd.lv). Bet Nacionālā opera un balets subtitrētās izrādes piedāvā tad, ja tās notiek svešvalodā (www.opera.lv). ▲

Ivars Kalniņš

Foto: Intis Zvirbulis

Jauna apmācību grupa autoskolā MOBILIZING!

Aicina uz „B” kategorijas autokursiem vārdzirdīgos un nedzirdīgos cilvēkus – sākums 15.05.2018.

Informācija: www.mobilizing.eu un www.lns.lv

Pieteikšanās: pie Vitas Alksnes LNS Rehabilitācijas centrā, Elvīras ielā 19 k - 3, Rīgā.

Kurlmēmo Dzīve

Vienīgais lajkraksts nedzirdīgiem

Aizmirsti Jauno

Ir dzīvē sastopami cilvēki, kuri grib sagādāt otram sāpes. Viņi to dara tīšām, vēlēdamies otram atriebies, iedzelt par jau kādreiz nodarīto pārestību vai apvainojumu.

Tādi cilvēki tikai vairo Jaunumu, no kura viņiem pašiem nekļūst labāk. Viņi tikai samaitā savu garastāvokli un sirdsapziņu, samaitā dažu labu stundu un dienu. Bet stundu un dienu nemaz tik daudz nav.

Tādēļ, ja vēlamies kļūt par vērtīgiem cilvēkiem un par tādiem, kas arī citus ceļ uz augšu, tad mums pašiem jāpieliek visas pūles, lai mēs paši nevairotu savas nepatīkšanas un aplauztu asumu, ko citi ienes mūsu dzīvē.

Viens līdzeklis, viena patiesība ir: ja tu negribi samaitāt sev dzīvi, kaitēt citiem, tad neatmini Jaunu, nenes savā sirdī ilgi rūgtumu pret otru, aizmirsti Jauno, ko citi tev noda-

rījuši. Aizmirsīsim Jaunu, sevis paša un arī citu dēļ.

Viens no cilvēka dzīves uzdevumiem – augt, izdaiļot savu garu, raksturu, lai tas kļūtu cēlāks, gaišāks, vērtīgāks. Katra nieka dēļ nesot sevī rūgtumu, mēs kļūstam mazvērtīgi un sīkumaini savā raksturā.

Atminoties Jauno, neizmetot to no sirds, mūsos mostas vēlēšanās atdarīt, atmaksāt. Tas pamazām mūsu dabā ieaug, un mēs kaitējam un kropļojam paši sevi, savu iekšējo būtību, savu raksturu un kļūstam mazvērtīgi.

Ja otrs mums Jaunu nodarījis un mēs centīsimies viņam tāpat atmaksāt, tad mēs gan radīsim viņam sāpes, bet savas pārciestās nemazināsim. Tātad nevienam pasaulē no tā nebūs nekāds labums, bet Jaunums būs tam, kas mūs sāpinājis.

Kāpēc mums sāpes vairot pasaulē? Lai vairojas gaišais, tīrais prieks! ▲

Kas jāzina LV pilsonim

Jaundzimušais bērns, kura vecāki ir Latvijas pilsoņi, no savas pirmās dzīves dienas ir Latvijas pilsonis, turpretim Latvijā dzimis bērns, kura vecāki nav Latvijas pilsoņi, arī nav Latvijas pilsonis, bet ir ārzemnieks.

Kad bērns sasniedzis 8 gadu vecumu, jārūpējas, lai viņš apmeklētu obligāto skolu (pirmskola, pamatskola).

Kurlmēmiem bērniem skolas apmeklēšanas laiks garāks (ar pirmskolu 10 gadi), tāpēc viņiem skola jāsāk apmeklēt jau pirms 8 gadu vecuma. Vecākus, kas savus bērnus nesūta skolā, soda ar naudas sodu līdz simts latiem.

Vecākiem par saviem bērniem ir vecāku vara, vecāki pilnīgi noteic bērnu dzīvi. Ja vecākiem ir domstarpības, izšķirošā balss pieder tēvam. Kā bērniem, tā arī mātei jādzīvo tur, kur dzīvo tēvs. ▲

Nedzirdīgais beidzis Latvijas universitāti

Pagājušais gads Latvijas nedzirdīgo dzīvē iezīmēts ar spošu panākumu zvaigzni: nedzirdīgais Osvalds Vītols beidzis LU lauksaimniecības fakultāti.

Šis ir pirmais gadījums Latvijā, kad nedzirdīgais ieguvis augstskolas izglītību. O. Vītols dzirdi zaudējis agrā bērnībā. Pamatskolas un vidusskolas izglītību ieguvis privātā ceļā, mācoties pie kurlmēmo skolotāja H. Švēdes.

Lauksaimniecības fakultāti Vītols beidzis ļoti sekmīgi 7 gadus (visspējīgākais dzirdīgais to var izdarīt piecāpus gados) savā 25. mūža gadā. Tas norāda uz O. Vītola izcilām gara spējām un centību darbā. Tas uzliek slavas vainagu arī viņa krietnā skolotāja Hermaņa Švēdes darbam.

Bet tas arī pierāda, ka nedzirdīgie spēj sasniegt to pašu izglītību ko dzirdīgie, ja tik vien viņiem šī iespēja tiek dota. ▲

Mans ceļojums uz Poliju...

Polijā nedzirdīgie skolu apmeklē 8 – 9 gadus. Skolu beidzot, tie apmācīti arī attiecīgā arodā. Viņi mācās amatā darbnīcās 2 – 3 gadus pēc skolas beigšanas.

Pie nedzirdīgo skolas darbojas plaša spiestuve. Spiestuvē nedzirdīgie

mācās par burtličiem. Spiestuvē darbus pieņem no privātiem pasūtītājiem. Darbi bija ļoti glīti un ar gaumi izpildīti.

Bērni skolā iestājas sagatavošanas klasē 5 gadus veci. Skolu apmeklē apmēram 240 skolēni. Polijā darbojas 18 kurlmēmo skolas. Ir 12 nedzirdīgo biedrības un 8 kurlmēmo sporta klubi. ▲

Apskats

Mūsu žurnāla redakcija 14. februārī apmeklēja sirmo Gaujas dzejnieku Rietekli (Jūliju Balodi) viņa 83. dzimšanas dienā un pasniedza tam iesietu "Kurlmēmo Dzīves" 1938. gada komplektu.

Rieteklis par apmeklētājiem ļoti priecīgs un, neskatoties uz lielo vecumu, rosmes pilns. Pēdējā laikā gan ar dzejas jaunradīšanu nenodarbojas, bet iemācījies no galvas gandrīz vai visas savas dziesmas, kuras dzied apmeklētājiem.

No viņa istabiņas paveras skats uz veco, bet mūžīgi jauno Gauju, kurai Rieteklis veltījis savu skaistāko dziesmu "Še, kur līgo priežu meži". Atvadoties saulains prieks mirdz sirmā dzejnieka acīs, apstiprināms, ka "labi tam, kas sirdī glabā

ziedoni un jaunību".

• • •

Nedzirdīgo dienas arvien Valmierā ir pulcējušas kuplu nedzirdīgo skaitu. Ar katru gadu tās kļūst interesantākas.

Pirmo Nedzirdīgo dienu 1936. gadā rīkoja tikai Vidzemes kurlmēmo biedrība, tad otras sarīkošanā pagājušā gadā piedalījās arī 69. skautu vienība. Tagad trešās Nedzirdīgo dienas notiks Vasarsvētkos un tās rīko kopīgi Valmieras valsts kurlmēmo skola, Vidzemes kurlmēmo biedrība un 69. skautu vienība.

Programmā paredzēts skolu beigušo audzēkņu izlaiduma akts, skolnieku darbu izstāde, 69. skautu vienības gada svētki un nedzirdīgo sporta sacīkstes. ▲

Pasākumi biedrībās maijā

RĪGĀ

02., 09., 16., 23., 30. 05 pl. 16.30 Laikrakstu un žurnālu apskats
12. 05 pl. 12 Tematiskais pasākums "Mātes un ģimenes diena"

PLAVIŅĀS

12. 05 pl. 12 Tematiskais pasākums "Tortes diena"

ALŪKSNĒ

08., 22.05 pl. 12 Informācijas diena
11. 05 pl.12 Viktorīna "Uzmini par Eiropu"
15. 05 pl.12 Pārrunas
25. 05 pl.12 Laikrakstu apskats
29. 05 pl.12 Nedzirdīgo ziņas

VALMIERĀ

8., 15., 22., 29.05 pl.15.30 Dejas un kustības
3. 05 pl.14 Laikrakstu apskats
10.05 pl.14 Viss par pensijām, algām, nodokļiem
14. 05 pl.9 Atpūtas brauciens
17. 05 pl.14 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
19. 05 pl.11 Novuss
24. 05 pl.14 Pārrunas par veselību, vitamīniem
31. 05 pl.14 IK Ingas virtuve

RĒZEKNĒ

3. 05 pl.12 Avīžu/žurnālu koplasišana
3. 05 pl.14 Galda spēļu diena
8. 05 pl.11 Kapu sakopšana
10. 05 pl.13 Pārrunas par Latviju/Eiropu
12. 05 pl.12 "Mana pavasara frizūra"
15. 05 pl.12 "Gribam visu zināt!"
15. 05 pl.14 Galda spēļu diena
17.05 pl.13 Avīžu/žurnālu koplasišana
22. 05 pl.12 Izziņas gājiens – LKM apmeklējums
24. 05 pl.12 Sociālo prasmju darbnīca
29. 05 pl.13 Avīžu/žurnālu koplasišana
31. 05 pl.14 Galda spēļu diena

DAUGAVPILĪ

08. 05 pl. 13 Laikrakstu apskats
10. 05 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
15. 05 pl. 13 Lekcija
17. 05 pl. 13 Ekskursija

22. 05 pl. 13 Laikrakstu apskats
24. 05 pl. 13 IK "Nezināši"
29. 05 pl. 13 "Asinu prātu"

KULDĪGĀ

2. 05 pl.11 Sieviešu klubiņš
2. 05 pl.12 Fotoizstāde "Manas ģimenes Lieldienu izdarības"
3., 10., 17.05 pl.10 Deju un kustību darbnīca
7.05 pl.12 I. Kalniņš par Āfrikā pieredzēto
9.05 pl.10 Sieviešu klubiņš
9.05 pl.12 Eiropas diena
11.05 pl.12 Mātes diena
14.05 pl.12 Informatīvā diena
26.05 pl.10 Pārgājiens

VENTSPILĪ

3., 10., 31.05 pl.11 Laikrakstu/žurnālu apskats
8.05 pl.18 Eiropas diena
15.05 pl.18 Mātes un ģimenes diena
17.05 pl.11 Jaunumi pasaulē
22.05 pl.18 IK "Sports"
24.05 pl.11 IK "Kulinārija"
26.05 pl.14 Pikniks kempingā
29.05 pl.18,30 Lekcija par ugunsdrošību

LIEPĀJĀ

3., 10., 17., 24. 05 pl.18 Deju nodarbības
4.05 pl.12 Orientēšanās "Liepājas pēdas Latvijā"
8., 15., 22., 29.05 pl.12 Laikrakstu/žurnālu apskats
12.05 pl.14 Liepājas biedrībai – 70
15.05 pl.13 Mātes un ģimenes diena
17.05 pl.11 Kulinārijas nodarbība
22.05 pl.13 Rokdarbi
23.05 pl.11 Nūjošana
24.05 pl.11 Konditorijas nodarbība
29.05 pl.13 Jaunumi LNS mājaslapā un Kopsolī

SMILTENĒ

03. 05 pl.12 Tematiskais pasākums "Neatkarības atjaunošanas diena"
17. 05 pl. 12 Talka
24. 05 pl.12 Pārrunas
31. 05 pl.12 Nedzirdīgo ziņas

Mīļi sveicam!

*Tā notiek Dzīve, viss ir labi –
Ik rītu gaisma no tumsas šķir,
Aiz loga vēji šūpo zarus,
Un atkal pavasaris ir...*

Gaišu skatu uz dzīvi, veselību, sirdsmieru un smaidu sejā ikdienā un svētkos – it īpaši šajā lielajā nodzīvoto gadu jubilejā!

Sveicam LNS biedrus apaļo dzīves gadu jubilejās (no 50 līdz...).
Viņi ir:

Smiltenes biedrībā

30.05 HERBERTS KIRKELIS

Valmieras biedrībā

3.05 AIVARS PURMALIS

Ventspils biedrībā

29.05 JELENA ULJANOVA

Rēzeknes biedrībā

12.05 VITĀLIJS ANDŽS

Rīgas biedrībā

5.05 LUBOVA MALDONE

27.05 VALENTĪNA

PESTRJAKOVA

8. 05 BORISS SKAČKOVŠ

11.05 LAIMONIS JĀNIS MILTIŅŠ

21.05 IGORS KAĻIŅINS

26.05 STAŅISLAVS ČAKULS

Īpašais sveiciens!

INTAI VEIDEMANEI

*Siltu sauli, gaišu prieku,
Pilnu klēpi
košu ziedu!*

Savu mīļoto jubilāri INTU dižajā dzīves gadskārtā ar vislabākiem novēlējumiem sveic mazmeita Eviņa, dēli Juris un Māris, brālis Andris, krustmeita Dace Miksīte.

Līdzjūtības

*Par vienu cilvēku – vistuvāko
Tev tagad mazāk būs.
Sirds zaudēto
Līdz mūža galam neatgūs.*

Izsakām visdziļāko līdzjūtību LNS valdes loceklei **MĀRAI LASMANEĪ**, māmiņu mūžībā aizvadot.

LNS valde

*Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.*

✠ Mūsu biedri **ANTOŅINU BAURI** (18. 12. 1923 – 17. 03. 2018) mūžībā izvadot, izsakām visdziļāko līdzjūtību aizgājējas meitām **Skaidri-
tei, Mārai, Edītei** ar ģimenēm un citiem tuviniekiem!

LNS Smiltenes RB

*Saņem, labā Zemes māte,
Vienu sirmu māmuliņi,
Apsedz viņu silti, silti
Savām smilšu villainēm.*

Visdziļākā līdzjūtība **Rīgas RB valdes loceklei Skaidri-
tei Baurei** ar ģimeni, tuviniekiem un draugiem, savu māmiņu, vecmāmiņu, vecvecmāmiņu Antoņinu kapu kalniņā guldot.

Rīgas biedrības valde

Mūžībā aizgājuši mūsu biedri:
✠ **Staņislavs Ločmelis** (10.04.1949 – 17.02.2018),
✠ **Agafija Grigorjeva** (26.01.1929 – 15.03.2018),
✠ **Vilis Upmalis** (24.05.1951 – 9.04.2018).

Izsakām visdziļāko līdzjūtību aizgājēju ģimenēm, tuviniekiem un draugiem. Lai vieglas smiltis!

Rīgas biedrība

Pateicība

Liels paldies LNS prezidentei un LNS valdei tās pārstāvja bijušā Pļaviņu biedrības priekšsēdētāja Aināra Osmaņa personā, kā arī tagadējam Pļaviņu grupas vadītājam Raitim Rūrānam un tulcei Dacei Piterniecei, kuri mani sveica 70 gadu jubilejā!

Dzintra Ligita Herbste

**Nākamais numurs
18. maijā**